

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS

Stegne 7
1000 Ljubljana
info.box@akos-rs.si

Ljubljana, 8. 5. 2023

Zadeva: **Pripombe SOEK k predlogu Splošnega akta o razčlenjenem računu**

Skic: 0073-42/2022

Spoštovani,

v Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK¹), pri Združenju za informatiko in telekomunikacije (ZIT) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) smo preučili predlog Splošnega akta o razčlenjenem računu. V nadaljevanju podajamo nekaj predlogov sprememb in dopolnitev.

K 3. členu (vsebina osnovne stopnje razčlenitve računa)

- 1) nakup terminalske ali druge opreme

Predlagamo, da se 8. točka prvega odstavka 3. člena briše. 9. točka se preštevilči in postane 8. točka.

~~8. znesek za nakup terminalske ali druge opreme oziroma, če se ta zaračunava obročno, znesek zaračunanega obroka ter zaporedno številko obroka in skupno število vseh obrokov,~~
98. skupni znesek računa.

Obrazložitev:

Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2) v 1. odstavku 176. člena določa obvezo, da izvajalec storitev iz 173. člena zakona določi cene in splošne pogoje tako, da naročnikom neke storitve, ki se izvaja kot univerzalna storitev, ni treba plačati še za zmogljivosti ali storitve, ki pri tej storitvi niso potrebne ali zahtevane. V ta namen je v 2. odstavku istega člena določeno, da Agencija od izvajalca storitev iz prejšnjega odstavka lahko zahteva, da mora svojim naročnikom zagotoviti možnosti za nadzor (teh) stroškov, med katerimi je v 1. točki navedena možnost razčlenitve računa, skladno s 177. členom zakona. Za izvajalce storitev, ki niso izvajalci storitev iz 173. člena zakona, je v 2. odstavku 207. člena prav tako določeno: »Če izvajalci storitev iz prejšnjega odstavka v skladu s svojimi splošnimi pogoji oziroma v skladu s splošnim aktom iz prejšnjega člena nudijo storitev razčlenjenega računa, se zanje smiselno uporabljajo določbe 176. člena tega zakona.«

Dejstvo je torej, da je smisel razčlenjenega računa nadzor stroškov nad uporabo storitve, ne pa tudi nadzor stroškov iz naslova nakupa opreme, kjer pogodbeni stranki ne nastopata v vlogi

¹ Člani: A1 Slovenija, d.d., Telekom Slovenije, d.d., Telemach Slovenija, d.o.o., HOT mobil, d.o.o., T-2, d.o.o.

operater-naročnik, temveč v vlogi prodajalec-kupec. Gre torej za pravni posel kupoprodajne pogodbe, ki je ZEKom-2 ne ureja. Nasprotno ZEKom-2 prav izrecno ločuje telekomunikacijske storitve, ter druge storitve in prodajo blaga, kar je razvidno v 5. odstavku 178. člena, ki navaja: »Če izvajalec storitev naročniku nudi tudi blago in druge storitve, ki niso elektronske komunikacijske storitve, zaradi neplačila tega blaga ali storitev naročniku ne sme omejiti dostopa do elektronskih komunikacijskih storitev.« Agencija je z določitvijo obveze po navedbi zneska za nakup terminalske ali druge opreme oziroma, če se ta zaračunava obročno, zneska zaračunanega obroka ter zaporedno številko obroka in skupno število vseh obrokov preseгла zakonski okvir.

2) kontaktni podatki ponudnika premijske storitve

2.a Primarno predlagamo črtanje 2. odstavka 3. člena.

2.b Podredno predlagamo, da se briše 2., 3. točka 2. odstavka 3. člena tako, da se 2. odstavek 3. člena po novem glasi:

»Pri obračunu premijskih storitev morajo biti navedeni tudi podatki iz četrtega odstavka 177. člena zakona, razen če naročnik izrecno zahteva, da se ti podatki ne navedejo. Identiteta dobavitelja mora vsebovati najmanj naziv ponudnika.«

Obrazložitev:

Primarno poudarjamo, da EECC² in enako ZEKom-2 zahtevata zgolj, da se identiteta dobavitelja in trajanje storitve, ki jih ponudniki premijskih storitev zaračunajo končnemu uporabniku, navedejo na razčlenjenem računu. Nikjer ni zavedeno, da mora biti to zavedeno v osnovni razčlenitvi računa, pač pa zgolj v razčlenjenem računu. Možne so tudi razčlenitve, ki presegajo osnovno stopnjo razčlenitve računa v katero bi bilo smotno in logično, da sodi tudi 4. odstavek 177. člena ZEKom-2. EECC izrecno pravi: *»Končnim uporabnikom se lahko za razumno ceno ali brezplačno ponudijo dodatne podrobnosti, kadar je to primerno.«* Tako je razmeti tudi 177. člen ZEKom-2. Da razčlenjen račun obsega osnovno stopnjo razčlenitve in stopnje, ki presega osnovno stopnjo razčlenitve, izhaja tudi iz 207. člena ZEKom-2, na katerega se v obrazložitvi³ sklicuje tudi 177. člen ZEKom-2. Kot izhaja iz 177. člena mora biti osnovna stopnja razčlenitve računa takšna, ki naročnikom omogoči preverjanje in nadzor uporabe in zaračunanega zneska. Da se zagotovi preverjanje in nadzor uporabe je povsem dovolj, da je na računu navedena postavka, kot jo v zvezi s klici na premijske številke že zahteva 5. točka prvega odstavka 3. člena predloga splošnega akta. Ostali podatki v zvezi s premijskimi storitvami, kot so predvideni 2. odstavku 3. člena tega splošnega akta, so povsem nepotrebni za zagotavljanje preverjanja in nadzora uporabe. Ravno nasprotno. S tem ko bi v osnovno stopnjo razčlenitve računa vključevali vse v drugem odstavku 3. člena predlagane podatke v zvezi s premijskimi storitvami, bi kvečjemu pripeljalo do nepreglednosti računov, večje zmede ter manjšega nadzora iz strani uporabnikov. Takšne informacije ne spadajo na račun, saj bo ta postal velik in nepregleden. Informacije v zvezi s premijskimi storitvami so naročnikom pred koriščenjem premijskih storitev že tako na voljo

² Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah v prilogi VI določa: *»(a) Razčlenjeno obračunavanje Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, ob upoštevanju zahtev ustreznega prava o varstvu osebnih podatkov in varovanju zasebnosti, določijo osnovno raven razčlenjenih računov, ki jih morajo ponudniki zagotoviti končnim uporabnikom brezplačno zato, da: (i) omogočijo preverjanje in nadzorovanje stroškov, ki nastanejo pri uporabi storitev dostopa do interneta ali govornih komunikacijskih storitev ali v primeru člena 115 medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke, ter (ii) ustrezno spremljajo svojo porabo in izdatke ter imajo tako svoje račune pod primernim nadzorom. Končnim uporabnikom se lahko za razumno ceno ali brezplačno ponudijo dodatne podrobnosti, kadar je to primerno. Na razčlenjenih računih morajo biti izrecno navedeni identiteta dobavitelja in trajanje storitev, ki jih ponudniki premijskih številčk zaračunajo končnemu uporabniku, razen če je slednji zahteval, da se te informacije ne navedejo. Klincev, ki so brezplačni za kličočega končnega uporabnika, vključno s klici na številko telefona za pomoč uporabnikom, ni treba navesti v razčlenjenem obračunu kličočega končnega uporabnika. Nacionalni regulativni organi lahko od operaterjev zahtevajo, da prikaz identitete kličočega zagotovijo brezplačno.«*

³ Obrazložitev k členu 177. ZEKom-2, str.260: *»Glede razčlenjenega računa glej tudi obrazložitev k 207. členu tega predloga.«*

preko predhodnih informacij oz. informacij, ki jih operaterji moramo zagotavljati pred sklenitvijo pogodbe (glej 8. točko, drugi odstavek 186. člena ZEKom-2) tako, da kakršnikoli podrobnejši podatki na računu niti niso potrebni.

Če je predlagatelj na stališču, da je 4. odstavek 177. člena razumeti, kot da morajo biti identiteta dobavitelja in trajanje storitev v zvezi s premijskimi storitvami navedene na osnovnem razčlenjenem računu (razen če se naročnik tem informacijam ne odpove) – kar sicer ne izhaja ne iz EEC ne iz ZEKom-2 in je v nasprotju z osnovno logiko osnovne razčlenitve računov - podajamo še podreden predlog za brisanje 2. in 3. točke 2. odstavka 3. člena.

Kot že izpostavljeno, ZEKom-2 v 1. odstavku 177. členu določa, da je namen razčlenjenega računa preverjanje in nadzor uporabe in zaračunanega zneska. V četrtem odstavku pa je izrecno navedeno: *»Na razčlenjenih računih morajo biti izrecno navedeni identiteta dobavitelja in trajanje storitve, ki jih ponudniki premijskih storitev zaračunajo končnemu uporabniku, razen če bi ta zahteval, da se te informacije ne navedejo.«* Identiteta dobavitelja je izkazana že z navedbo njegovega naziva, vse ostalo presega navedbo identitete. Drugače ne izhaja ne iz ZEKom-2 ne iz EECC.

Podzakonski akti se lahko uporabljajo le za izvajanje zakonov, ne pa za spreminjanje njihove vsebine ali širjenje obveznosti. Agencija je z zapisom 2. odstavka 3. člena presegla zakonski okvir in je izdajateljem razčlenjenega računa naložila dodatne obveznosti, ki nimajo podlage v zakonu.

Dodatno sporočamo, da imamo operaterji že vzpostavljene zaledne sisteme in tehnične rešitve, ki nam omogočajo izdajo razčlenjenih računov. Prilagoditve v smeri predlaganih dodatnih vsebin računa bi tako terjale nova vlaganja, ki pa ob množici drugih sprememb, potrebnih za izpolnjevanje novih zakonskih obveznosti ter obveznosti vseh ostalih podzakonskih aktov Agencije, niso prioritete oziroma smiselne. Operaterji, ki niso izvajalec storitev iz 173. člena zakona, bi bili tako v izogib očitkom po kršitvi določil predmetnega splošnega akta primorani umakniti storitev razčlenjenega računa, s tem pa bi se razen zaščite potrošnikov pred nadzorom stroškov le poslabšala.

3) začetek veljavnosti

Predlagamo, da se splošni akt prične uporabljati v 4 mesecih po njegovi uveljavitvi (oziroma se vsaj veže na uskladitev splošnih pogojev po 318. členu ZEKom-2) tako, da se glasi:

»Ta splošni akt začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporabljati v 4 mesecih po uveljavitvi.«

Obrazložitev:

Zaradi znatnih sistemskih posegov, ki so tako finančne kot časovne narave, prilagoditev novemu splošnemu aktu ne bo možna v 30 dneh, če bo ostal v besedilu, kot je bil objavljen. Če ne bo nobenih sprememb (razlik) glede na do sedaj veljaven istovrsten akt, potem zadržkov v zvezi s 30 dnevno uveljavitvijo seveda nimamo.

S spoštovanjem,

Martina Ferjančič, predsednica SOEK

**Nenad Šutanovac, direktor
Združenje za informatiko in telekomunikacije pri GZS**

Poslano na elektronski naslov: info.box@akos-rs.si